

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 340 K
Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felélős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Virrad?

Végre felszáll a remény sugára. Az a sivár kilátástalanság, amit a közélet mezején és a magánéletben lépten-nyomon tapasztalható és napról napra fokozódó közöny és önzés nyújt, mintha engedne egy kissé. Az a vaksötétség, melybe bűncink, hibáink, külső és belső ellenségeink mesterkedései következtében merültünk, mintha kezdene oszladozni, mintha kezdene derengeni.

Első pillanatra talán nem is tűnik fel a maga egész jelentőségében az az örvendetes tény, melyhez reflexióinkat fűzzük, de mi egy új korszak hajnalhasadását üdvözöljük benne.

A háború és azt követő néhány év az ország egész gazdasági helyzetét fenekestül felforgatta. Azok, akik addig a közfunkciók végzésével együttjáró külső dísszal a vele egybekapcsolt anyagi függetlenség melegét is érezték, rohamosan csuszak le a legsötétebb kizsákmányolási bajok és gondok hideg mélységébe. A tisztviselők és más szellemi munkások és mindazok, kiknek nem volt módjukban közönségükre áthárítani a maguk beszerzésének a drágulását, hovatovább a nélkülözésnek, a nyomornak szánandó, vergődő prédaivá lettek.

Nem sokkal kedvezőbb a helyzetük a fizikai munkásoknak sem és pedig különösen az ipari munkásoknak. Igaz, hogy ők roppant erős megszervezettségükkel sokkal többet el tudnak érni megélhetésük biztosítása terén, mint a szellemi foglalkozást űzők, de az általános üzleti pangás, egyes iparágakban a munka csaknem teljes szünetelése leküzdhetetlen akadályként áll elébe annak a törekvésnek, hogy legalább a békebeli életszínvonal, ha nem is megtartható, de legalább megközelíthető legyen.

Ezzel a legkirívóbb ellentétben áll egyes foglalkozási ágak művelőinek anyagi jóléte. Így elsősorban a kereskedők, s különösen a pénzüzéreké. A nagy tőke hatalmasabb lett, mint valaha, mert kitudta használni a konjunkturát s ezzel a rá nézve kedvező helyzettel élt is szívtelenül és kiméltelenül. Ugyancsak kedvező helyzetben vannak a föld megművelésével foglalkozók. Tekintettel arra, hogy a kereskedelem, a nagyipar, a bank igen nagy részében zsidó kézben van, a faji sajtó elsősorban nem ezek, hanem a földművelők kiváltságos helyzetét mutogatja az inségek tömegének és a gazdákat jelöli meg az elviselhetetlen drágaság okozóul s a nyomor lelketlen vamszedői gyanánt. Folytonosan a magas buzáraikat hanytorgatják, de azt már elhallgatják, hogy a tavalyi búzáknak igen nagy részétől 800—1000 koronás árban vált meg a termelő,

aki a természet munkáját végezte, költségeit és kockázatát viselte, míg a 800 koronás és a mai 4300 koronás ár közötti rettenetes különbséget a kereskedők, malmok és spekulánsok vágják zsebre. Nem lehet tehát csodálkozni, hogy ha a nélkülözés, elégedetlen tömegek haragja és ellenszenvé így a gazdák felé fordult, mert őket tekintik kizsákmányolóknak.

Mai lapunk más helyén referálunk derék magyar gazdáink dicséretes mozgalmáról. A debreceni gazdátársadalom egyik vezető tagja: Horváth András vetette fel azt a szép gondolatot, hogy a gazdák önkéntesen juttassanak a maguk jövedelméből

annak az osztálynak, mely jóval mostohább viszonyok közt él, mint ők. Ennek megvalósítására a kezdőlépés tegnap már meg is történt. A hajdumegyei gazdák után nyomban a debreceniek s az ő példájukra bizonyára a csonkaország minden vidékének gazdái meghozták ezt az áldozatot, amivel megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek a társadalmi béke, a belső rend, a konszolidáció ügyének.

Különös a mi örömünk, mert évek óta első jelét látjuk annak, hogy egy érdekelttség nem azon töri a fejét, hogyan tudná a kedvező konjunkturát a maga javára minél alaposabban kizsákmányolni.

Igen, talán mégis csak virrad.

sokra nézve a béremelési alap bírót uton állapítandó meg.

Az üzletberek emelésénél a bizottság elfogadta Wolff Károly indítványát Vázsonyi Vilmos azon javaslatával szemben, hogy a szabad foglalkozásra használt külön helyiségek üzletnek ne legyenek minősíthetők.

Az ellenzék visszavonul

Ezután Haller István szólalt fel és kijelentette, hogy az elfogadott enyhítéseket az ellenzék nem találja kielégítőnek, ezért a bizottságnak ellenzéki tagjai a további munkálataiban való részvételtől visszalépnek és további részvételüket pártuk határozatától teszik függővé.

Bethlen István gróf miniszterelnök válaszul Haller kijelentésére. Kijelentette, hogy a kormány az engedékenységre terén tovább ment, mint amennyire lehetett csak azért, hogy az ellenzék közreműködését és a parlamenti síma tárgyalást biztosítsa. Rámutatott arra, hogy maguk az érdekeltek hozzájárultak, különösen az üzletberek tekintetében a módosított szakaszhoz.

A szocialisták is

Ezután Peyer Károly bejelentette, hogy a szociáldemokrata párt csatlakozik Haller Istvánnak a vitától való tartózkodási bejelentéséhez.

A miniszterelnök válaszul Peyer Károly kijelentésére, kifejtette, hogy csodálkozik a szociáldemokraták elhatározásán, mert a béremelés sokkal alacsonyabb, mint az időközben elért munkabéremelések.

Vass József népjóléti miniszter rámutatott arra, hogy míg a munkások a háború előtt bérüknek legalább 13—20% át fizették lakbérbe, addig most a kis lakásokra vonatkozó béremelés értelmében alig 2—3 százalékát.

Még több felszólalás hangzott el, amely után elnök a következő ülést szerda délutánjára halasztotta el.

A nyolcórás ülések

Az egységes párt egyelőre letett arról a szándékáról, hogy 8 órás ülések tartására indítványt tegyen. A pártvezetőség úgy látja, hogy erre az intézkedésre most még nincsen szükség. A feliratkozott szónokok száma nem oly nagy, amely megokolná a 8 órás ülésekre való áttérést.

Az ülések mai rendje mellett megvan a lehetősége annak, hogy az indennitas vitájával a Ház belátható rövid időn belül végez, és ha az ellenzék részéről feliratkozott szónokok száma nem szaporodik, akkor az egységes párt több szónoka, esetleg lemond szólás jogáról és ezzel lényegesen megrövidül a vita.

A bizottság megállapította a lakbéreket

Budapest, jul. 11. A drágaság kérdése és a lakásrendelet tárgyában kiküldött külön bizottság ma délután Heinrich Ferenc elnöklésével ülést tartott. A kormány részéről Bethlen István gróf miniszterelnök és Vass József miniszter voltak jelen. A bizottság folytatta a béremegállapítás általános vitáját.

Vázsonyi Vilmos tegnap tett indítványát visszavonta és elfogadta a béremelés alapjául az 1917 évi lakbéreket azzal a fenntartással, hogy a rendeletben ne a béremelés minimuma, hanem maximuma legyen megállapítva bírói orvoslal kapcsolatban.

Nagy Emil javaslatot terjesztett be, amelynek értelmében a kislaká-

sok kategóriája megmarad, a középlakások kategóriája 7—8000, a nagylakásoké pedig 8—10,000 koronában legyen megállapítva.

A fényűző lakások kategóriája két részből áll. Az első 16,000 koronáig, a második 16,000 koronán felüli lakbérékig terjed. Az iroda, rendelő stb. számára fenntartott helyiségek nem tartoznak a fényűző lakásokhoz. A lakberek emelésének sorszámai kislakásoknál 4, középlakásoknál 6, nagy lakásoknál 8, 16,000 koronáig terjedő, fényűző lakásoknál 10, 16,000 koronán felüli lakásoknál pedig a sorszám száma megállapítva nincsen. A bérbeadó bírói védelemben részesül.

Az üzletek lakbéremelése

Vass József népjóléti miniszter kérte a bizottságot, hogy az elvi alapokat ne bolygassa meg. Különösen kéri a kislakások kategóriájának változtatlan elfogadását. A maximum bázist elfogadja olyan formában, hogy sérelem esetében a bérbeadó orvoslásért bírósághoz fordulhat.

A népjóléti miniszter után a miniszterelnök szólalt fel és kérte a bizottságot, hogy a két oldalú bírói kogniciót fogadja el.

Ezután Wolff Károly terjesztette

A lakbéremelése nem volt fokozatos

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a lakberek megkötöttségét nem a valuta kérdése, hanem a háztulajdonosok megkötöttségének megakadályozására irányuló törekvés és a hadbavonultak érdekeinek megvédése vetette fel. Be kell látni, hogy a kormányt és a törvényhozást mulasztás terheli, mert a lakbéreket fokozatosan emelni nem engedte meg. A lakáskérdés egyedüli megoldása az építkezés, de ez csak akkor lesz elérhető, ha visszatérünk a lakások szabad forgalmához.

Vázsonyi Vilmos válaszában örömmel üdvözölte a kormány nyilatkozatát. A maximumra és a bírói

be az üzletek lakbéremelésére vonatkozó javaslatát, melynek értelmében a béremelési alap az 1917. évi november 1-i lakbér. Az emelés első kategóriájába a 3000 koronáig terjedő üzletek tartoznak, amelyeknek sorszáma 10, a második kategóriába 3—8000 koronáig terjedő üzletberek tartoznak, melyeknek sorszámai 15, végül a harmadik kategóriába a 8—16,000 koronáig terjedő üzletberek tartoznak, amelyeknek sorszáma 20.

döntésre vonatkozó javaslatát elfogadva látja.

A miniszterelnök és a népjóléti miniszter megjegyzései után elnök a vitát bezárta.

A bizottság Rassai Károly indítványát és Vázsonyi Vilmos indítványának azon részét, amelyben Nagy Emil és Wolff Károly javaslatát magáévá teszi, elvetette, és áttért a béremegállapítás részletes tárgyalására.

Ennek során a lakásberek megállapításánál a bizottság egyhangulag elfogadta Nagy Emil javaslatát, ugyancsak Neubauer Ferenc azon javaslatát is, melynek értelmében az előzőleg bérbeadva nem volt laká-

Meghiusulttanácskozás

A nemzetgyűlési képviselők között mozgalom indult meg, amelynek az a célja, hogy az interpellációs napokat szerdáról és szombatról keddre és péntekre helyezték át. A képviselők ezt a kérelmet azzal okolják meg, hogy szombaton az interpellációk nagyon elhúzódnak és ennek következtében sok képviselő nem tud vasárnapra idejében hazautazni.

Nagy Emil, Egri Nagy János, Plattly György és a kormánypártnak néhány tagja ma délelőtt érintkezésbe lépett Vass József népjóléti és munkaügyi miniszterrel, akik arra kértek, hogy a lakásrendelet egyes szakaszait a kormánypárti képviselők kérésére is enyhítsék. Vass miniszter értekezletre hívta magához a képviselőket, de a konferencia gróf Andrássy mai beszéde miatt elmaradt.

A felsőházi reform

Ma már elintéztnek tekintik, hogy a kormány hozzá fog járulni a felsőház reformjának őszre való halasztásához és az indemnitás után, mint már megirtuk, az adójavaslatok és néhány kisebb javaslat kerülnek a Ház elé.

A harminchármas bizottság tárgyalása is foglalkoztatja a képviselőket és sokan vannak, akik azt hiszik, hogy a kormány a lakásrendeletből és különösen a lakbéréket tárgyaló részben engedni fog.

A miniszterelnök a minisztertanács felhatalmazása alapján dr. Steyer György nemzeti kisebbségi miniszteriumi államtitkárt a magyarországi németajkuak ügyeinek intézésére kormánybiztossá nevezte ki.

Földes népnépe

A Földesen vasárnap lefolyt aratási ünnep méltó volt úgy a kezdeményező gondolatához, mint a benne résztvevő közönség tiszteletreméltó magatartásához.

Ami az ünnepnek nemesen egyszerű és a lakosság komoly és őszinte érzésére valló lefolyását illeti, méltán bizonyítja a közönség önfegyelmét, tiszta örömet és lelkesültségét. Kezdve a szép renddel megindult felvonulástól az esteli táncmulatság végéig, a felvonulás ökrös fogatai, a szekereken helyet foglaló, egészségtől duzzadó munkás néppel megrakottan, nemzeti-szin-szalagosan és az aratás zsengeinek és munkaeszközök csinosan csoportosított bemutatásával, a kísérő közönség hirtős fogataival nyomában és az érdeklődő közönség utcahosszat elfoglaló sora között megragadó látványt nyújtott.

A cél, amely az aratónépnépe rendezésének közvetlen okául szolgált, a hősök emlékének megőrzése a legnemesebb eszközöz folya-modott: a kenyérnek, az élet legfőbb szerének hódolatához.

A kenyér kultusza és a kenyeret adó ugar védelmében elesett, a hazafiúi erények vértanúvá avatott hősök emlékének ébrentartása a munka megbecsülése mellett megtanít a leg-hathatósabb erő gyakorlására: az ősszetartásra.

Ennek a megértését bizonyítja a földesi népnépe lelkes rendezőinek és buzgó résztvevőinek munkája, amelynek eredménye a templom mellett emelendő hősök emlékoszlopa lesz, különösen a magyar asszonyok fáradozása, akik az ünnep-ség alkalmával a község szegényeit vendégelték meg.

A drágaság az indemnitási vitában

Budapest, jul. 11. A nemzetgyűlés mai ülését 10 óra után nyitotta meg Gadi Gaszton elnök.

Nagyatádi Szabó István a kivételes törvény alapján kiadott rendeleteket mutatja be a nemzetgyűlésnek. Majd áttérnek az indemnitás folytatóságos tárgyalására.

Első felszólaló Farkas István (szociáldemokrata): Beszédének elején az emigráció kérdésével foglalkozik. Történelmi visszapillantást vet az emigrációra és bizonyítja, hogy minden időben voltak emigráltak.

A szociáldemokraták javaslatai

Farkas István: Foglalkozik a drágaság kérdésével. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben kéri, utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a lakásrendeletet vonja vissza és a lakberek viszonyainak rendezéséről terjesszen törvényjavaslatot a nemzetgyűlés elé. A buza ára 1920-ban 1200 korona volt, ma már az 5000 koronát is felül haladja.

Sokorópátkai Szabó István: *Meg kell állapítani, hogy ki drágítja a búzát!*

Szifj Bálint: *Mi még 2000 koronáért adtuk el a búzát!*

Farkas István: Az ipari vállalatok mérlegeiből, amelyek 50—100, sőt 200 percent nyereséget tüntetnek ki, megállapítja, hogy míg ezek horribilis nyereségre tettek szert, addig az alkalmazottak és munkások szociális helyzete állandóan rosszabbodik.

Határozati javaslatot terjeszt elő,

Az ellátatlanok és a földjárulék

Ezután báró Bottlik István szólal fel: Csak a drágasággal és a földbirtokreformmal kíván foglalkozni, mert ha a drágaság tovább fokozódik, a gazdasági és szociális összeomlás elkerülhetetlen.

— A drágaság enyhítésének egyedüli módja, hogy azoknak, akik arra rászorulnak, a közszükségleti cikkeket hozzáférhetőkké, olcsóbbakká kell tenni. Az ellátatlanok katasztereinek tehát nem szűkítését, hanem bővítését kívánja. (Ugy van! Ugy van!)

A drágaságot csak a teherbíró társadalmi rétegek áldozataival lehet a szegényebb néposztályoknak elviselhetővé tenni, ami a vagyono-

Az ellenzék kerüli az erős küzdelmet

Szünet után Andrássy Gyula gróf szólal fel. Visszapillantást vet a választásokra és rámutat azokra a nagy nehézségekre, amelyekkel a szövetség keresztyén ellenzéknek a választások alatt meg kellett küzdenie. A maga részéről a kormánynak a cél kifizetését, álláspontját, alap gondolatát teljesen tévesnek tartja, ezért van oly áthidalhatatlan szakadék a keresztyén ellenzék és a kormány között.

Helyteleníti és elítéli, hogy a választójogi törvényt rendelet útján módosították. A kormánypártiak azt mondták, hogy eddig nem lehetett sikereket elérni. Ezt elismeri annyiban, hogy nagy sikereket tényleg lehetetlen volt elérni, azonban kons-

Mégha Belzebub . . .

Andrássy Gyula gróf: Minden- esetre ahhoz, hogy a kormány iránt bizalommal legyek, szükséges, hogy a miniszterelnök lemondjon. (Erre a kormánypárton hosszan éljenzik Bethlent.) *Mi hajlandók vagyunk a harcot mérsékelni, ha bizonyos kérdésekben*

Schandt: De nem egyformák.

Farkas István: Az bizonyos, hogy nem egyformák.

Ezután a kormány politikáját teszi kritika tárgyává. A kormány, úgy látszik, nem tanult sem a forradalomból, sem a háborúból.

Felkiáltások: Hát a kommunizmus hol marad? Azt kifejejtette?

Klárk Ferenc: Mi van Orgoványval?

Varsányi Gábor: Majd jön egy Orgovány bővebb kiadásban.

amelyben felsorolja a munkásság főbb kívánásait és ezek a következők: Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a drágaság csökkentése érdekében a kenyérmagvak és mezőgazdasági cikkek árát szabályozza, gondoskodjék a szállítási díjtelek leszállításáról, a behozatalt csak a legfőbb cikkekre szabályozza, de ezeket teljesen vámentesen engedélyezze. Szüntesse meg az állami támogatással létesült vállalatok monopóliumát, az adózás terén a fősúlyt a nagybirtok és a nagytöke progresszív adóztatására kell fektetni, a földadó tekintetében nyújtson be megfelelő javaslatot, törölni kell a forgalmi adót, különösen a szükségleti cikkek után, meg kell rendszabályozni a deviza- és valutaüzletet, csökkenteni kell a fogyasztási adót és kiterjeszteni a kedvezményes eladást azokra, akiknek havi keresete nem haladja meg a huszonötezer koronát.

sak érdekében is áll, mert az összeomlás őket is ellemeti.

— A földbirtokreformot helyesen földbirtokpolitikai alap nélkül nem lehet végrehajtani. Ezt a problémát pedig csak maguk az érdekelt birtokosok oldhatják meg egy progresszív járulék bevezetésével, amely önmagukat is biztosítja a jövő minden eshetőségével szemben.

Ez a járulék 500 holdon felül volna fizetendő 1 kg. búzától egészen 6 kg.-ig. Ebből pótolhatnák a nincsteleneknek adott föld vételára.

Az indemnitást elfogadja.

Elnök ezután 15 perc szünetet rendel el.

tatálja, hogy jobb politikával igenis más volna az ország jelenlegi helyzete. Midezből azt a következtetést vonja le, hogy kimélet nélküli harcot kellene folytatni, ebben azonban hazafias kötelességük megakadályozza őket.

Beszédének további részében a közgazdasági kérdésekre tér át. Mindenekelőtt kötelességünk a gazdasági kérdésekben elkerülni a harcok kiélesítését.

Azért mi elvagyunk határozva arra, hogy simábban kezeljük ezeket a kérdéseket és az erős küzdelmet kerülni fogjuk. Ehhez azonban szükséges, hogy a kormány ezt lehetővé is tegye. És pedig azáltal . . .

Felkiáltások: Hogy mondjon le.

a kormány közeledést tanúsít. A gazdasági kérdések nálunk olyan életbevágó fontossággal bírnak, hogy ezek megoldására még ha egy Belzebub hozna is tervet, amely a helyzetet segítene, az ellenzéknek kötelessége volna támogatni.

Mérsékelt harc

— Mindig azt halljuk a gazdasági válság okául felemlíteni, hogy az államháztartásban nincs meg az egyensúly és hogy ennek a fedezésére papírpénzt használnak fel. Ennek ellenszere a papírpénz nyomásának megszüntetése és az adóemelés.

Ez a programot igen veszélyesnek tartom. A legújabban kidolgozott adórendszer nem biztosíthatja az államháztartás egyensúlyát. Erős társadalomra van szükség, ha igaz az, hogy a katasztrófa előtt állunk. Ezt adóemelés nélkül elérni nem lehet.

Takarékoskodni kell. Óvakodni kell az olyan természetű takarékoságtól, mint amilyent a B. lista megállapításánál láttunk. Szüntessünk meg minden felesleges kiadást, törekedjünk a produktív munka emelésére. A kormánynak bizonyos áldozatra való hajlandósága esetében az ellenzék is mérsékeli a harcot és arra az időre tolja ki, amikor az kevesebb veszélyt jelent az országra. Ebben a kérdésben az iniciatívát a kormánytól várja. Az indemnitást nem fogadja el.

Elnök ezután a vitát megszakítja és napirendi javaslatot tesz.

Az ülés egy negyed 3 órakor ért véget.

A Nemzeti Hitelintézet mérlege

A zsidóság egyik legjellegzetesebb tulajdonsága az a hihetetlen szívósság, amivel görcsösen ragaszkodik a már egyszer kivívott pozíciójához. Merényletnek tekint minden olyan mozgalmat, mely azt eredményezhetné, hogy egyik vagy másik téren kivívott hatalmát csorbítsa.

Különösen érzékenyen érinti, ha gazdasági téren kell újonnan keletkezett konkurenciától tartania neki, aki addig egészen szabadon, korlát nélkül diktált. Legnagyobb száka a zsidók szemében a keresztyén pénzintézetek és a szövetségzetek. Ezek ellen minden eszközzel hadakozik. Nem riad vissza semmitől, ha azáltal kárt okozhat nekik s remélheti megsemmisítésüket.

Legutóbb a Nemzeti Hitelintézetre járt a rud. Képtelen híreket, szemérmetlen vakmerő hazugságokat költöttek állítólagos válságáról, mely menthetetlenül bukással fog végződni.

Szerencsére, a hangosan kürtölt vészhirek alaptalanok. Január óta intézük lelkiismeretlen sorozatos támadásait intézet ellen.

Százmillió veszteségről irtak és sikerült is komoly nehézségeket okozni ennek a vállalatnak.

A Pénzügyi Központ revizorai vizsgálták meg a könyveket, ennek alapján állították össze a mérleget, melynek hitelességéhez kétely nem fér és mely mindössze másfél millió korona veszteségről tud, mit maga a tartalék is bőven fedez. Ez nem több, mint kezdeti nehézség. A napokban lesz Budapesten az intézet közgyűlése, amikor nyilvánvalóvá lesz annak a hajszának indító oka s azon hírek alaptalansága, melyekkel meg akarták bukztatni ezt a tiszta keresztyén alapítását, melynek konkurenciájától minden aron szabadulni szeretnének.

Keresztyén társadalmunk jól tenné, ha nem engedné magát tovább félrevezetni és ismét bizalommal fordulna ezen keresztyén nagybankunk felé.

Bajorország elszakad

München, július 11. A bajor nagyiparosok tegnap tanácskozást tartottak amelyen a Bajorország és a birodalmi kormány között a köztársaság védelme miatt fennálló feszültséggel foglalkoztak. Ez alkalommal az iparosok túlnyomó többsége annak az egyhangú felfogásnak adott kifejezést, hogy *Bajorország-nak a birodalomtól való elszakadása közvetlenül fenyegető veszéllyé vált.* A gyűlés foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy milyen következménnyel járna a bajor iparra nézve, ha Bajorország elszakadna Észak-Németországtól. Az utóbbi időkben dr. Heim parasztpárti vezér körében élénk tevékenységet fejtettek ki és *innen vezetnek a szálak a bajor iparoskörökbe is.*

Berlin, július 11. Tillingen tengerészkapitányt, akit a Rathenau meggyilkolásában való bűnrészeség gyanúja alapján letartóztattak s aki állítólag a C. szervezet vezetője, a rendőrség ismét szabadon bocsátotta. Ugy látszik a gyanúok nem elég erősek. A főrészesek egyike, akit a Magdeburgban megtalált fegyverek kompromittáltak, miután kimerítő vallomást tett, *fölakasztotta magát.*

A játékszenvedély ellen

Róma, július 11. A játékszenvedély kiirtására Meda volt pénzügyminiszter, a katolikus néppárt vezére javaslatot nyújtott be az olasz kamarában.

Az indítvány, amelyet a közvélemény már régóta sürgetett, a keresztény pártok egyhangú lelkesedéssel fogadták.

Meda képviselő javaslatának megerősítésére felhozta, hogy a polgári törvénykönyv nem ismeri el a játékból származó visszaéléseket, azt kívánja tehát a büntető törvénykönyvbe felvételni, hogy a hazárdjátékból származó nyereségnél mindig állapítsák meg a ravasz fondorlatot és a *vesztőfélnek jogában legyen a veszteséget visszakövetelni.*

A javaslat szerint a kereseti jog nemcsak a veszítőfelet, hanem a házastársát, gyermekeit és a niteleőt is megilleti.

NAPIREND

1922

JULIUS 12

Szerda

A Meteorológiai Intézet időjósolata:

Egyelőre meleg idő várható, helyenkint zivatarokkal, később átmenetileg hősültyedés.

Prot.: Izabella. Kath.: János.

Közművelődési könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.

Csokonai-színház este nyolc órai kezdettel „Nebántsvirág” Gy. Orbán lbi és Győző Alfréd vendégszereplésével.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A MANSZ intézőbizottságának ülése 5 órakor a Nemzeti Hitelintézet helyiségében.

Szepessy György kanászbojtár-festőművész képkidállítása Egyház-tér 7. szám alatt d. e. 10-1-ig, d. p. 2-7-ig.

Gazdák a munkanélküliekért s tisztviselőikért

Önkéntes buzaadót ajánlanak fel

A hajdumegyei mezőgazdák tegnap délelőtti népes értekezletet tartottak, amelyen mintegy 200 gazda jelent meg. Az értekezleten *Gödény Ferenc* hajdusámsóni földbirtokos emberbaráti, s életrevaló indítványt tett. Nevezetesen azt javasolta, hogy a földbirtokos gazdák gazdaságilag művelt földjük után holdankint térítés nélkül öt kilogramm búzát adjanak a fixfizetésű tisztviselők illetőleg szellemi és fizikai munkások ellátására, ugyszintén a munkanélküliek támogatására.

A jelen volt gazdák nagy örömmel és helyesléssel fogadták az indítványt, amely felett tartalmas vita indult meg. A felszólalásokból az a vélemény alakult ki, hogy *elsősorban a munkanélkülieken kell segíteni*, mert ez égetően sürgős feladat s országos érdek. Ezért az értekezlet oda módosította az indítványt, hogy elsősorban a munkanélküliek ellátására ajánlja fel a holdankint 5 kilogramm búzát s ezt nem egyénekenként adják oda, hanem magtárszerűen gyűjtik össze. Megkeresik az összes hajdúvármegyei községi képviselőtestületeket s azoktól kimutatást kérnek,

mennyi a határútkban levő munkanélküliek száma, s milyen a termés s ezek pontos kimutatása után állapítják meg az önkéntes adó mennyiségét, amely a viszonyok szerint kevesebb, esetleg több is lehet öt kilónál. S esetleg a búzát a munkanélkülieknek csak kölcsönképen adják, s azok azt, ha munkaalkalmuk van, kis részletekben visszafizetnek.

Az értekezlet végül elhatározta, hogy felír a kormányhoz, hogy a munkanélküliség megszüntetésére sürgősen munkaalkalmakat teremtsen. Egyben megkeresi Hajdumegye alispánját, jelölje ki azokat a munkaalkalmakat a megyében, ahol sürgősen megkezdhető a munka.

Mint értesülünk, a debreceni városi gazdasági egyesület vasárnapi ülésén *Horváth András* földbirtokos fog hasonló szellemű javaslatot be-terjeszteni, s a hangulatból ítélve, azt egyhangulag elfogadják a gazdák.

Reméljük, hogy a hajdumegyei és debreceni gazdák lelkes példáját a többi vármegye gazdaközönsége is követni fogja.

Az európai pénzügyminiszterek értekezlete

Bécs, jul. 11. Az *Intransigeant* jelentí Londonból: Az angol kormány azt javasolta, hogy *haladéktalanul hívják össze értekezletre valamennyi európai állam pénzügyminiszterét és az Egyesült Államok képviselőjét.* Londoni körök véleménye szerint a márká esése a világ valamennyi piacát igen súlyosan érinti.

Páris, július 11. A „Daily Mail” tudósítójának Poincaré kijelentette, hogy igyekszik Franciaország politikáját az igazságos európai béke határvonalain belül tartani. Azzal vádolja Németország iparát, hogy szándékosan hozzájárult Németország csődjének elősegítéséhez. A válság csakis a szövetséges kormányok akciója esetén oldható meg. A legfelsőbb tanács összehívását szükségtelemnek tartja.

Páris, július 11. A jóvátételi bizottság eddig még nem hozott végleges határozatot a Németország részéről kívánt moratorium dolgában. Kívánja azonban, hogy Franciaországnak Németország a júliusi részleteket megfizesse és *legfeljebb annyit hajlandó engedni, hogy 60 millió helyett 35 millió arany márkát fizessen.*

Hir szerint a jóvátételi bizottság tanácskozásaival párhuzamosan a szövetséges kormányok eszmecserét folytatnak és különösen Anglia kormánya exponálja magát erősen Né-

metországért. A brit kormány szerint a kibontakozás csak az összes európai pénzügyminiszterek mielőbbi összehívása alapján lehetséges. Ezeknek a tanácskozásonak nem volna kötelező jellege és csak javaslatok kidolgozásából állana.

London, július 11. *Lloyd George* tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Chamberlainnal, amelynek során a márká zuhanása következtében előállott állapot került szóba. A lapok szerint a tanácskozással a legközelebbi összehívó minisztertanács is foglalkozik.

Páris, július 11. A „Le Temps”-ben, „Le Matin”-ban és a „L'Ere Nouvelle”-ben cikkek jelentek meg, amelyek a *nemzetközi adósságok törlesztését sürgetik.* Jó helyről eredő információ szerint Poincaré nemrégén újságírók előtt nyíltan megmondotta, hogy a *versaillesi békeszerződés revíziója bizonyos körülmények között nem sértené Franciaország érdekét.* Fel lehet tételezni, hogy de *Juvenel* szenátor is a miniszterelnök szellemében beszél, amikor a szenátusban nemrégén a *jóvátétel revízióját ajánlotta* és Poincaré elutasító választ sem kell szó szerint értelmezni.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban:
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Am en

Üzletvezetői állás

betöltésére

debreceni fiókküzletünk részére

sürgősen keresünk ügyes és tapasztalt kereskedőt. Részletes írásbeli ajánlatok, fizetési igények megjelölésével, Debreczen Piacz-utca 79. szám alatti fiókküzletünkben lehetőleg személyesen adandók le.

Singer Co. varrógép részvénytársaság, Budapest.

HIREK

— **Revízió alá veszik a rendőrtisztí ranglisztát.** A néhány hónappal ezelőtti rendőrtisztí rangliszta-megállapítás sok elkedvetlenedést és elégedetlenséget okozott az ország valamennyi kerületének rendőrtisztí-kara körében. A liszta megállapítása figyelmen kívül hagyta egyes hosszabb szolgálatot felmutató tiszték eddigi szolgálati idejét és rátermettségét a fiatalabb évfolyamu tisztékek szemében. Az így mellőzött tisztékek legnagyobb része felebezéssel élt a rangsor megállapítás miatt. Értesülésünk szerint a rangsor tényleg revízió alá kerül. Ujabb szolgálati beosztások, kiválások is szükségessé tették ezt.

— **Alumínium fémpénzek.** Rövidesen, egy-két hónapon belül, új fémpénzek kerülnek forgalomba és pedig egy, kettő, öt, tíz, husz és ötvenkoronás. Az új pénzek alumínium és cink ötvözetből fognak készülni, egészen fehérek s az ezüstpénz illuzióját fogják kelteni. Az új fémpénzek kibocsátására azért van szükség, mert a papírpénzeket félévi időközökben ki kell vonni a forgalomból, annyira tönkremennek.

— **A csehek megszüntették a kassai jogakadémiát.** A cseh iskola és népművelési miniszter elrendelte a kassai jogakadémia megszüntetését. Ebből az alkalomból Kassán mint egy száz vidéki jogakadémiai hallgató gyűlést tartott, amelyen elkeseredetten tiltakoztak a pályájukat derékbatörő rendelet ellen, mert annak megvalósulása esetén nem tudják tanulmányaikat befejezni. Kijelentették, hogy egész Kelet-szlóvenszko és Karpatorusszia közigazgatása és igazságszolgáltatása megszűnne, ha a vidéken megszűnne a jogi oktatás. A gyűlés elhatározta, hogy küldöttségileg kéri meg a minisztert, hogy a jogakadémia működését további két évig engedélyezze.

— **Evangelikus egyházkerületi gyűlés.** A tiszai evangelikus egyházkerület július hó 26. és 27-én tartja rendes évi közgyűlését Debreczenben.

— **Házasság.** Győre *Belluska* zene-tanárnő *Dr. Valler József* pénzügyi fogalmazó folyó hó 12-én délután 6 órakor tartják esküvőjüket a róm. kath. templomban. Minden külön értesítés helyett.

— **Az Erdélyi Magyar Szövetség helyiségét lepecsételték.** Kolozsvárról jelentik: Tegnap délután a Magyar Szövetség hivatalos helyiségében megjelent *Popovics* Valér kolozsvári rendőrprefektus, a kolozsvári sziguranca képviselője, egy rendőrnök és egy közrendőr kíséretében és felmutatva a belügyminiszterium átiratát, amelyben felszólította a magyar szövetség vezetőiségét, hogy a birtokában lévő helyiségeiket adják át, amelynek megtörténte után a szövetség hivatalos helyiségeit a hatósági közeg lepecsételte. A magyarság egyetlen és legfőbb központi szervezetét ezzel az intézkedéssel újra bezáratta a bukaresti kormány.

— **Munkásgyűlések.** A debreceni keresztényszocialista dohanygyári alkalmazottak csütörtökön délután 4 órakor, a villamos vasuti alkalmazottak pedig este 10 órai kezdettel gyűlést tartanak. Előadók *Székely János* v. államtitkár és *Tobler János* v. csehországi magyar nemzetgyűlési képviselő.

Jugoszláviai magyarok kiutasítása

Budapest, július 11. Az éjszaka folyamán megérkezett Budapestre egy része azoknak a magyaroknak, akiket a jugoszláv belügyminisztérium utasítására a jugoszláv hatóságok összeszedtek egész Baranya, Bácska és Bánát területéről és akiket a vasárnapi nap folyamán attettek magyar területre.

Körülbelül 200 ilyen kiutasított érkezett vasárnap Szegedre. Közülük csak kevesen jöttek fel Budapestre, hogy felkeressék Rakovszky Iván belügyminisztert és Bánffy Miklós gróf külügyminisztert, hogy tőlük kérjenek segítséget. A kiutasított magyar állampolgárokat a szegedi rendőrség igazolás után szabadon engedte, a jugoszláv állampolgárok egyrészt hírt szerint kaució ellenében szabadon bocsátották.

A többieket azonban visszaküldték a határra és átakarták őket adni a szerb hatóságoknak, mert hiszen jugoszláv állampolgárok utlevél nélkül nem jöhetnek át magyar területre.

A szerb hatóságok azonban ezeket nem engedték vissza. Belgrádban is összeszedték péntek délután azokat, akik magyar utlevéllel tartózkodtak a városban.

Budapest, július 11. A menekültügyi hivatalhoz két távirat érkezett a jugoszláv határállomásról, amely azt az értesítést közli, hogy a jugoszláv hatóságok folytatják a kiutasítást. A legközelebbi napokban 100 kiutasított magyar család érkezik magyar területre.

A menekültügyi hivatal, minthogy a kiutasítottakat jugoszláviai állampolgárságukra való tekintettel nem tartja illetékessége alá tartozónak. Az ügyről azonnal értesítette a belügyminisztériumot és a külügyminisztérium illetékes osztályát, egyben a maga nevében is kérte, hogy a toloncolásért a magyar hatóságok a nemzeti becsület érdekében, ha kell hasonló retorzióval feleljenek.

Értesülésünk szerint a külügyminisztérium a jugoszláv követségnek értekezletre hívta őket a nemzetközi jogrendbe ütköző toloncolási ügyben és kérte a kiutasítottaknak haladéktalan visszatelepítését. Addig is a menekültügyi hivatal ma délután táviratilag közölte a határállomáson lévő kirendeltségével, hogy a kiutasítottakat ott tartózkodásuk ideje alatt élelmezzék és támogassák.

A ruszin ellenzék értekezlete

Prága, július 11. (A Hajdúföld bécsi tudósítójától.) Mezőlaboron vasárnap értekezletre jöttek össze a zempléni ruszinok. A ruszin ellenzéki pártokat előre is értesítették a cseh hatóságok, hogy a határkérdésekről nem szabad beszélni s hogy a tiltó rendelkezésnek nagyobb nyomtatékot adjanak, egy század gyalogságot és hatvan csendőrt vezényeltek ki a gyűlésre.

A gyűlés Jatinszky, Benenszky és Gavecskó felszólalásai után egyhangulag követelte, hogy a jelenleg Szlovenszkóhoz tartó orosz ruszinyeket csatolják Karpathorussziához.

Prága, július 11. A hivatalos lap jelentése szerint a belügyminiszter a külügyminiszterrel egyetértve, e hó 11-én kelt rendelettel úgy döntött, hogy Hohenberg Miksa és Ernő, Ferdinánd volt trónörökös fiai, az 1921 augusztus 12-iki törvény ér-

telmében, ami a békeszerződéshez képest a cseh államnak jutó javak átvételéről rendelkezik — tagjai az egykori osztrák-magyar uralkodó családnak.

Prága, július 11. (A Hajdúföld bécsi tudósítójától.) A huszonnyolc „rien” a minap a Petka szerint egy állítólagos értekezletet tartott, amelyen Hodzsa Milán is részt vett volna és ezzel kapcsolatban kész listát közöl az eljövendő kormány minisztereiről. A lap a sorok között sejtetni engedi, hogy abban az esetben, ha Benes távoznék a külügyminisztérium éléről, Hodzsa venné át a cseh állam külügyének intézését. Hodzsa Milán lapja, a „Slovensko Politika” ezzel szemben az

egész kombinációt elejétől végig kitalálásnak tartja.

Prága, július 11. Az Iglón megjelenő „Szepesti Hírlap” azon panaszkodik, hogy a minisztérium a magyar népliga alapszabályait még nem hagyta jóvá. Ha a jóváhagyás szeptemberben meg nem történik, úgy a panasszal a budapesti kongresszushoz fog fordulni. Az alapszabályok jóváhagyása után a liga abban az irányban működne, hogy a cseh köztársaságban élő magyarokat a liga keretében egyesítse.

London, július 11. (Wolff) Belfastból jelentik: Az irregularis csapatok megszakították a Belfast—dublini vasúti összeköttetést, 5 vasúti töltést repitettek a levegőbe.

A magyar korona esése

Szaktanácskozás a pénzügyminiszternél

Budapest, július 11. Dr. Kállay Tibor pénzügyminiszter ma délelőtt 10 órára értekezletre hívta össze az ország közgazdasági és pénzügyi vezető embereit. Megjelentek Kállay Zoltán pénzügyminiszteri tanácsos, Schöber Béla helyettes államtitkár, a pénzügyminisztérium központ vezérigazgatója, dr. Fényes Ivan, a Jegyintézet igazgatója és csaknem valamennyi nagyobb fővárosi pénzügyintézet vezetője.

A pénzügyminiszter ismertette a közgazdasági és állami pénzügyi helyzetet. Rámutatott arra, hogy a külkereskedelmi mérlegünk az 1922. év első felében javuló tendenciát mutat az 1921-ik évvel szemben. Rámutatott továbbá arra is, hogy az állam pénzügyi helyzete nem rosszabbodott azzal a szituációval szemben, amelyet a nyilvánosság előtt többször ismertetett, sőt határozottan a javulás felé halad. Amennyiben a kormány szilárdan el van határozva, rövidesen meg lesznek az új adótörvények. Semmi belső ok nincsen arra, hogy a magyar koro-

nát kevesebbre értékeljük, mint három hónappal ezelőtt. A magyar korona romlása kizárólag a német márka leromlásának következményeként állott elő.

Az értekezlet megnyugvással vette tudomásul a pénzügyminiszternek a közgazdasági és az állami pénzügyi helyzetre vonatkozó előadását, és egyhangulag osztotta azt a véleményét, hogy a magyar korona zárkózik fel a német márkaesésének következményeire, amely kapcsolat egészen jogosulatlan.

Az értekezleten történt egyik felszólalás utalt arra, hogy az a körülmény, hogy a jövótételi fizetések kötelezettsége folytán a német márka árfolyama hanyatlik, nem leverőleg, hanem ellenkezőleg kellene, hogy hasson a magyar korona értékelésére, mert minél inkább demonstrálja azt Németország, hogy a békeszerződés reparációja vonatkozó határozmányai végrehajthatatlanok, annál több kilitás van arra, hogy reparációkkal Magyarországot nem terhelik.

Bulgária a Balkán tüzfészke

A bulgárok biznak a béke revíziójában

Szofia, július 10.

A közép-európai államok politikusainak figyelmébe a németországi válságon kívül a népszövetségi főtanács július 17-én tartandó ülése felé irányul, amelyen a nyugatmagyarországi határkérdéssel együtt sorra kerülnek a Bulgária és szomszédai közötti határcsúszások is.

A Balkán egykor hatalmas állama, Bulgária ma a világ legkisebb államai közé tartozik. Alig ötmillió lakosa van, a nyugtalanság azonban sokkal nagyobb ebben a kis országban, mintsem hogy Európa tétlenül nézhesse az ottani eseményeket. A világsajtó nagyon helyesen, foglalkozott is ezekkel a kérdésekkel, a cikkírók azonban legtöbbször elfelejtettek rámutatni az okokra, amelyek mind nagyobb és nagyobb erővel szítják a zavart ebben a kis balkáni országban.

Én, aki mint bulgár újságíró úgyszólván központjában állok ezeknek az eseményeknek, megpróbálom tolmácsolni Bulgária panaszát. Mindezekelőtt meg kell állapítanom, hogy

Bulgária népe azt hiszi, hogy a nagytantál államainak bizalmát elveszíti.

Bulgária népe ugyanis meg van győződve, hogy a békeszerződés minden pontját, úgy amiként eddig, a tőle telhető erővel a jövőben is

tiszteletben tartja és vállalt kötelezettségének eleget tesz. Azonban meggyőződéssel hiszi a bulgár nép azt is, hogy az antant államok a Balkán és általában egész Európa békéje érdekében revideálják a neuilly-i békeszerződést. Mindezekelőtt azt kívánja Bulgária, hogy

állítsák vissza a sorozási kötelezettséget ebben az országban is,

mert a zsoldos hadsereg nem alkalmas még Bulgária belső rendjének megvédésére sem. A bolgár békeszerződés ugyanis csak 30 ezer főből álló hadsereget engedélyez. A bolgár paraszt azonban nem alkalmas zsoldosnak, nem is jelentkezték többen katonának, mint csak mintegy nyolc-tízezer paraszt. Ezek is a munkanélküliekből valók, akik miután egyébként szintén nem jelentkezték volna katonai szolgálatra, elégedetlenek sorsukkal. Az elégedetlenség természetesen a hadsereg fegyelmének rovására írható, amiért is elképzelhető, hogy milyen hadserege van ma Bulgáriának. Különböző is

a hadsereg kis létszáma miatt a bolgár kormány nem tudja leszerezni a bandákat,

amelyek a görög, szerb és román határt állandóan veszélyeztetik. A bandák működése miatt nincs

rend Bulgáriában, sőt az egész Balkánon. A bandamozgalmak viszont a macedóniai és tráciai kérdés miatt léteznek. Ezek a problémák nincsenek elintézve, noha

a macedóniai kérdés már évtizedek óta foglalkoztatja az európai kormányokat

Macedónia szolgálja Bulgária nyugati részének természetes kikötőjéül, ezt a területet azonban lecsatolták Bulgáriától, noha — mint azt a szófiai lapok állandóan hangsúlyozzák — Macedónia lakosságának többsége bolgárnak vallja magát. Könnyű lenne tehát Bulgáriának visszaszerezni a macedóniai területeket.

A hivatalos Bulgária azonban ennek ellenére nem támogatja a bandamozgalmakat,

melyeknek a macedóniai és tráciai területek visszaszerzése a céljuk. A hivatalos Bulgária csak annyit kíván, hogy a macedón és tráciai területeket birtokló államok tartsak be a békeszerződés határozatait és mindenekelőtt biztosítsák a bulgár „kisebbség” jogait.

Letagadhatatlan, hogy Bulgária a macedóniai és tráciai területek lecsatolását igazságtalannak tartja; a győztes államok viszont azt mondják, hogy az ő békeszerződéseik igazságosak. Ezekután a harmadik, semleges fél számára csak kérdés marad: Hol is van hát az igazság?

Ivan Krestanov.

Tart a bérmozgalom

A debreceni munkásság körében megindult bérmozgalom változatlanul tart s egyre szélesebb arányokat ölt.

A Mezőgazdasági Gépgyár munkásai még mindig sztrájkolnak s a békéltető tárgyalások igen lassu tempóban haladnak. A gyár igazgatósága a munkásoknak munkakönyvét beszolgáltatta az iparhatóságnál s a munkásokat elbocsátottnak tekinti. A gyár igazgatósága elhatározta, hogy új munkásokat fog felfogadni, ámbar hajlandó a régi munkásokat is visszafogadni, ha elfogadják a gyár feltételeit. Remény van, hogy a munkásokban az utolsó pillanatban győzni fog a jobb belátás s újra munkába állanak.

Részleges sztrájk ütött ki tegnap délelőtt a téglagyári munkásoknál, de itt az egyezkedő tárgyalások rövidesen eredményre fognak vezetni, mert egy a munkaadók, mint a munkások hajlandók az engedelmükre. Ugyancsak részleges sztrájk tört ki az egyetemi építkezésnél is, ahol körülbelül 40 segédmunkás szüntette be a munkát. A tárgyalások itt is eredménnyel folynak. A munkások az eddigi 16 koronás órabér helyett 26 koronát kérnek.

Valószínű, hogy ma már úgy a téglagyári, mint az egyetemi építkezésnél dolgozó segédmunkások munkába állanak.

Fogápolásra

Diana-fogkrém

szolgál.

Kapható mindenütt!!

Gyártja: a Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V. Nádor-u. 30.

— **Román állatok Bécsnek.** Bécsből jelentik: A román kormány helyt adott Bécs város május hó végén előadott kérelmének, hogy 3000 darab élőmarhára illetékmentes kivitelét engedélyezze. A tranzakció végrehajtásával az osztrák állatforgalmi gazdasági szövetkezetet bzták meg, amelynél Bécs városa a részvénytőke 50%-ig érdekelve van és így a román kormány garanciái talál abban a tekintetben, hogy a húst Bécsben olcsó áron kizárólag a közvetlen fogyasztók részére fogják kimejni. Az első állatszallítvány már Bécsbe érkezett.

— **Ásatások a pécsi székesegyházán.** Pécsről jelentik: A pécsi székesegyház vízmentesítő munkálatainál igen érdekes felfedezésre bukkantak. A torony alapzatnak különmemű volta arra enged következtetni, hogy a négy torony nem egy időben készült. A dóm nyugati kapuja előtt kölapokból összeállított római sir volt. A legfontosabb lelet a dóm nyugati homlokzata és a püspöki palota északi szárnya közötti területen egy kápolnamaradék, amely őregebb, mint a székesegyház. Valószínű, hogy a IX. század elején épült és valószínűleg egyike volt annak az öt templomnak, amelyről Pécsét elnevezték.

— **Száz éves asszony.** Érdekes és nem mindennapi tanút hallgatott ki a napokban a zalaegerszegi rendőrség; özvegy Molnár Sándorné Zalaegerszeg Kert-utcai lakost, aki száz éves. Molnár 1821-ben született, tehát most 100 éves s magas életkora dacára is még rendszeren dolgozik.

— **Öt korona a zsemlye és a kifli.** A debreceni pékek elhatározták, hogy a zsemlye és a kifli árát felemelik. A zsemlyét és a kiflit nagyban és viszontárúsítóknak darabonként négy korona 60 fillérért adják, míg a rendes forgalmi árát 5 koronában állapították meg.

— **A külföldi vásárlás ellen.** Pozsonyból jelentik, hogy a pozsonyi kereskedelmi kamara és a felvidéki és az erdőkárpátokai kereskedelmi testületek azzal a kérelemmel fordultak a prágai kereskedelmi és pénzügyminiszterhez, hogy magán-személyeknek a gyengébb valutájú országokba való bevásárlásait tiltsa meg. Állásfoglaltak egyes ipar-szövetkezetek eljárása ellen, mint akik Bécsben sokkal olcsóbb árakat tudnak elérni és felhozzák így például azt, hogy egy brünni gyárban készült ruha Bécsben a nagy távolság ellenére is még 50%-kal olcsóbb, mint belföldön.

— **Kicserélt tuszok.** A. m. kir. külügyminiszteriumba Rigából érkezett távirati jelentés szerint a 60 krasnojarszki tusz kicserélése megtörtént és a tuszokat július 9-én Rigából elindították.

— **Az argentiniai elnök Rómában.** Rómából jelentik: De Alvear az argentiniai köztársaság elnöke ma reggel ide érkezett. A pályaudvaron a király, a miniszterelnök és a hatóságok képviselői fogadták. A király kíséretében az elnök a Cuirinaiba hajtatott, majd a délelőtti folyamán látogatást tett a pápánál.

— **A mezőgazdasági kishaszonbérletek kivételes meghosszabbításáról,** — és a mezőgazdasági haszonbérletekkel kapcsolatos újabb rendelkezésekről szóló rendelet a debreceni gazdasági egyesület titkári hivatalában az egyesület tagjai által megtekinthető és e tárgyban ott kellő felvilágosítás nyerhető.

— **A temesvári ügyvédi kamara a magyar nyelv mellett.** A temesvári ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlést hívott össze, amely állást foglalt a régi bírák nyugdíjaztatása ellen és a magyar nyelvnek kiegészítő nyelvként való további használata mellett. A felszólalások sorából kiemelkedett dr. Oprean Nistoré, aki hangoztatta, hogy »Romániában a magyar, német és szerb nem idegen nyelvek«.

— **Eljegyzések.** Harsányi István asztalossegéd Bőr Erzsébettel, Nagy Kálmán máv. lakatos Steuer Máriával, Király István kőműves Kürthy Ionával, Kiss Bilint Erdei Katalinnal, Benkő Vince Majoros Margittal, Sipos Lajos Vass Máriával, Háj József László Margittal, Pauly György Schveiz Margittal, dr. Liedermann Henrik Ernst Máriával, D. Kun Elemér Sztankay Sárával bejelentették eljegyzésüket az anyakönyvi hivatalban.

— **Menekültek szervekedése.** A menekültek érdekeik védelmére az elmúlt hónapban Debrecen székhellyel megalakították a Menekültek Társadalmi Egyesületét. Véglegesen pénteken, július hó 14 én alakult meg az egyesület délután 7 órakor a református kollégium dísztermében. Bereg-, Bihar, Hajdu-, Szabolcs-, Szatmár-, Ungmegyék és Debrecen város területén lakó menekülteket a gyűlésen való megjelenésre kéri az előkészítő bizottság.

— **Az antant-missziók és Mezőkövesd.** Mezőkövesdről jelentik: Az ország különböző vidékeit tekintő és fűrkésző antant-missziók a napokban ide is megérkeztek. A kalauzolásokra kirendelt hivatalos közegektől mindenekelőtt azt kívánták, hogy a lakosságot vonulassa fel híres, festői ruhájában. A derek matyók — dicséretükre válják — fel is öltötték — gyászruhájukat s úgy tisztelegtek a misszió előtt. Azt már nem tudjuk: kedvük telt-e benne?

— **Összetűzött a csendőrökkel.** Kalmár István földműves a múlt év nyarán aratás közben kikezdett két csendőrrel, akik arra mentek. Kalmár odaszólt társainak a csendőrök felé fordulva: — Kaszájátok le a csendőröket! Mikor erre a csendőrök felelősségre vonták, a következő kijelentést tette: — Ha jönne nek a kommunisták, megmutatnám, mi az igazság! Tegnap vonta felelősségre a bíróság Kalmárt s a nyomatékos enyhítő körülmények figyelembevételével 1000 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Befőtt helyett marólug.** Havrilla Miklósné három éves kis fia a közelmúltban véletlenül marólugot ivott egy befőttes üvegből, amely a földön egy sarokban állott. Ugyanis a befőttes üvegből előzőleg befőtt volt, amelyből a kis fiu is kapott. A kis fiu azt hitte, hogy most is befőtt van az üvegből s jóízűen ivott belőle. A gyilkos folyadék azonban halálát okozta. Anyját gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt vonták felelősségre a törvényszéken s az *Ujjalussy* József elnökelete alatt működő büntetőtanácsa 8 napi fogságra ítélte a gondatlan anyát, aki megnyugodott az ítéletben.

— **T. hirdetőinket fölkérjük** hogy a Hajdúföld részére szánt hirdetéseket legkésőbb délután fél 6 óráig sziveskedjenek kiadóhivatalunkba (Piac-utca 59. sz.) eljuttatni, mert csakis az esetben tehetjük közé azokat lapunk másnap reggel megjelenő számban.

— **Megharapta a veszett kutya.** Rdcz Mariska Kerekes-telep, Géza-utca 2. szám alatt lakó tíz éves kislányt megtámadta az utcán egy hatalmas kutya s a vállán megharapta. A kis lány súlyos sérüléseket szenvedett. Felfogják szállítani a budapesti Pasteur-intézetbe, mivel egyetemes állítása szerint a kutya veszett volt. Itt említjük meg, hogy a város egyes pontjain, különösen a külsőségeken, úgy a Csapó-kertben, igen sok kóbor s veszett gyanús kutya garázdálkodik a környékbeli lakosság s az arajjárók nagy rémületére. Erélyes intézkedésre volna szükség.

— **Emelkedett az államjegyforgalom.** Az államjegyforgalom július 7-én a június 30-iki állományhoz képest 843,7 millióval emelkedett. Ez arra vezethető vissza, hogy a váltólezárolásra 422,9 millió, a postatakarékpénztári jegyek beváltására 0,9 millió, egyéb követelésekért 195,9 millió és zsró kifizetésekre 290,4 millió államjegy hozatott forgalomba. Ezen összeggel szemben a lombard kölcsön 1,4 millióval csökkent és egyéb tartozások 65,6 millióval emelkedtek. Az államkincstár a jegyintézetet az elmúlt üzleti héten nem vette igénybe.

— **Házasságkötések.** Fülöp József kereskedő—Berkovics Herminával, Hollós Gyula gyógyszerész—Réczey Mártával, Papp Antal MAV szertárnok—Trocányi Juliánával, Szabados Sándor rendőr—Papp Máriával, Szarvasi Béla fodrász—Virág Irmával, Katona András MAV vonatkiszáró—Szász Eszterrel, Szász János csizmadia—Kiss Rózával, Fazekas Gergely cipész—Ráday Erzsébettel, Szabó József hentes—Csöreg Erzsébettel, Végh Ferenc mészáros—Porcsin Juliánával házasságot kötöttek.

— **Gazdaértekezlet.** A debreceni törvényhatósági gazdasági egyesület július hó 16 án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a polgári és gazdákör helyiségében az általános gazdasági helyzet és a mezőgazdasági termények értékesítésének tárgyában gazdaértekezletet tart. Felhívjuk gazdaközösségünket, hogy ezen a gazdaértekezleten saját érdekében okvetlen jelenjen meg.

— **Aki az egész falut megrágalmazta.** Kovács Lőrinc kistatali nap-számos sehogysem tudott balenyugodni, hogy Kistata községben nincs bakter, hanem csupán a kisbíró vigyáz a rendre. Efeletti elégedetlenségének kifejezést is adott. Nagy árkus papírosan, bagolyfejű betűkkel feljelentést írt a csendőrséghez s leírta benne sorjában, hogy minő visszas állapotok vannak Kistatán, ahol nincs bakter évek óta, még pedig azért, hogy a gazdák, akik mind mezei rablók, könnyebben lophassanak. Végül bemázolta kemény, kegyetlen szóval a községi előjáróságot is. A levél végére alakanyari totta becses nevét s foglalkozását: „maradtam gödörpucoló Kovács Lőrinc én magam.

A csendőrség a panaszt áttette községi előjárósághoz, amely a levél miatt rágalmozásért beperelte Kovács Lőrincz gödörpucolót.

Kovács Lőrincz a tárgyaláson megpróbálta bizonyítani a maga igazát, de a saját tanui megcsufolták az igazságot, úgy hogy a bíróság az őreget elítélte 400 korona pénzbüntetésre rágalmozás miatt. — Kovács Lőrincet annyira elkésztette a dolog, hogy másnap eladta kis viskóját s a szomszéd faluba költözött, ahol beállott — bakternek..

— **Iparosok! A Máv. pályázatot hirdet.** Az ipartestület elnöksége felhívja az iparosok figyelmét a Máv. közszállítási hirdeteményére. Valamennyi iparágat foglalkoztató leltári tárgyak elkészítésére hirdet a Máv. pályázatot. Ajánlati feltételek s a szükségelt tárgyak jegyzéke megtekinthető dr. Sallay Lajos Máv. titkárnál, üzletvezetőség, II. emelet, 35. sz. szoba.

— **A kánikula első áldozata.** A napról-napra tikkasztó és szinte tűrhetetlenné váló meleg időjárásnak meg van már az első áldozata is. Boruzs Eszter 22 éves szerepi aratóleány, aki az egyik ondódi tanyán aratott, munkaközben hirtelen összeesett s azonnal meghalt. A halál oka hóguta. Az eddigi megállapítások szerint abban az időben s azon a helyen 38 fok Celsius volt a meleg. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta. Szerencse, hogy az arató munkások között, akik pedig legjobban ki vannak téve a nagy melegnek, eddig még csak egy kapott napszúrást s annak az állapota sem súlyos.

— **Halálozások.** Papp Róza Márta ref. 3 hónapos, Fogarasi Sándor József ref. 3 hónapos, Czibók Katalin ref. 21 éves, Faragó István ref. 11 hónapos, Abuczky István földműves r. kath. 32 éves, Murgó Péterné Bokor Erzsébet r. kath. 24 éves, Veszei Katalin ref. 1 hónapos, Nagy Ferenczné Fülöp Róza ref. 24 éves, Kovács László ref. 1 hónapos, Eszenyi Józsefné Tóth Juliánna ref. 66 éves, Mike István ref. 83 éves földműves, Pataki András talyigás ref. 50 éves, Kleinfeller Ilona ref. 16 éves.

Színház

Színház és mozgószínházak közleményei:

Két kedves darabot tűzött heti műsorára a Csokonai színház.

Szerdán **A nebánsvirág** operett ismert dallamai csendülnek meg **Orbán Ibi** és **Győző Alfréd** vendégfel léptével. A kitűnő vendégeken kívül a darabban fellépnek még Unger, Heltay J., Lukács I.

Csütörtöktől **A nagymama** kerül színre. E darabban lép fel ismét **Rózsa Lili**. Ki ne emlékezne még arra a forró estére, amelyet a kiváló művész nő e darabban aratott. Jegyek már előre válthatók.

Lengyelvér. Ezt a gyönyörű filmet az amerikai legnagyobb mozgószínház lekötötte. Szombat és vasárnap közkívánatra még bemutatja az Apollo.

Zé-Zé párisi erkölcsrajz előadása kellemes benyomást keltett a nézőközönségre. A csodaszép rendezés, pazar milió, a szereplők játéka, a darab meséje hozzájárultak a darab sikeréhez. II. rész szerdán, csütörtök az Urániában.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

asztalos műhelyemet Homokkert-utca III. sz.

alá helyeztem. Elvállalok minden e szakba vágó munkát jutányosan ugyszintén javításokat is

PONGRÁCZ ÁRPÁD

műbutor és épület asztalos
Debrecen, Homokkert-u. 111. szám.

A tőzsde

Magyar korona: 37 1/2

Az értékpapírcsere az üzlet tartózkodó hangulatban nyitott. A piacon üzletelenség vett erőt, úgy hogy a tartózkodás határozott lanykasággá vált. Néhány érték kivételével az összes papírok csökkenő árfolyamok mellett eseréltek gazdát és zárlat felé jelentős átvészteséget szenvedtek.

A valutapiacra az alacsonyabb zürichi koronajegyzés ellenére igen lanyha volt az irányzat. Az átmeneti javulás után a lanyhaság még e öteljesebb mértékben fokozódott, úgy hogy nemcsak a nyugati fizeti eszközök, hanem a márka is jelentős árvészteséget szenvedtek. Különösen lanyha a dollár, szokol, lei és dinár.

Budapesti zárlat

Magyar hitel 2760, Osztrák hitel 515, Angol-Magyar 780, Leszámitoló bank 860, Magyar-Olasz 815, Jels hitelbank 250, Hszai bank 600, Salgó 14800, Rimamurányi 4175, Köztúti 2020, Déli vasút 3900, Alkalmazás 18800, Keresk bank 8300, Általános takarékpénztár 1400, Pesti hazai 26500, Borsod-miskolci 4975, Concordia 3025, Budapesti gőz 8150, Gizella 2550, Hungária 1000, Viktória 14700, Beocsini 13000, Kohó 12300, Általános községi 29800, Urikányi 14350, Adria 14800, Atlantic 2625, Levante 18300, Trust 3650, Gans-Danubius 11900, Ganz villamos 20500, Lipták 498, Magy. ac 1 3400, Schlick 1630, Wörner 860, Brassói 6850, Izzó 11800, Spodium 1975, Hszai faterm. 2775, Klotild 4400, Erdő 780, Nasic 18400, Neuschl Licht 505, Orsz. fa 1190, Telefon 7850.

Valuták

Napoleon 5025-5075, Angol font 5650 5700, Dollár 1800-320, Francia frank 10475-15525, Márka 270-280, Lira 6475 6575, Osztrák kor. 5 25-5 45, Rubel 2950-3050, Lei 730-48, Szokol 3190 210 Svajci frank 212.50-21350, Korona dinár 1515-1535, Lengyel marka 2350-2450.

Devizák

Amsterdam 522-0, Koppenhága 27500, -28050, Krisztiania 20900 21000, London 5975-6025, Berlin 26300-27300, Milánó 5975-6025, Páris 103 25-103.75, Prága 3215 3235, Stockholm 39500-200, Svajc 258.50-259.50, Bécs 510-530, Zágráb 30500-39500, Newyork 1310-1330, Varsó 25 50-2650.

Zürichi zárlat

Berlin 105,00 Holland 203 80, Newyork 522, London 232, Páris 4200, Milánó 2360 50, Brüsszel 4230, Prága 1300 00, Budapest 37 1/2, Zágráb 155 00, Bukarest - Varsó 950, Bécs 225, Osztrák lebeljegyzett 2 és fél.

Nemesfémek piaca

Az ezüst pénzek piacán az árakat megállapítani nem volt lehetséges. 20 koronás magyar arany 5450-5500, Napoleon 5350 4900.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén bár szilárd irányzat mellett lényegesen nyugodtabban bonyolódott le a forgalom. Ma a fővárosi malomok is a vásárlók közzé állottak, bár csupán igen csekély tételeket vettek fel a piacról. Igen keveset vásároltak, roszban a forgalom megélenkült. A fővárosi malom vásároltak néhány vagont - Vevők elsősorban a közvetítő kereskedelem sorából kerültek ki. A takarmánycikk forgalma lényegesen esendesebb volt.

Árlistások: Buza tiszavidéki 5000-100, fehérmegyei 4950-5050, pestmegyei 4950-5050, rozs 3850-3900, takarmány arpa 4000-4100, sörárpa 4000-010, köles 2800-2825, zab 5400-5600, tengeri 4300-4400, repce 100-115, Korpa 2950-3000.

Sertésjelejtés.

Szabadvásári maradvány 1183 sertés, és 33 süldő, érkezett 247 sertés és 10 süldő, maradt 1260 sertés, eladatott 170 sertés és 46 süldő.

Árak Zsirsertés fiatal nehéz 220-230 könnyű 136-220.

Zártvásári maradvány 104 sertés, és 9 süldő, eladatott 25 sertés.

Árak: fiatal könnyű 180-tól feljebb.

Dollárt, ARANY, EZÜST
pénzt, maslodegen
pénzt legdrágab-
ban vesz
Simon Bankiroda DEBRECEN,
Kossuth-u. 11
Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szóig 15, aztán szavanként 1-50, vastag betűs szavak 3 K. Vasár és ünnepnapokon 10 szóig 20 korona.

Mosolit
ócska rongyot vesz bármely mennyiségben lapunk kiadóhivatala

Lakófürsnek
ajánlkozik butorral magános nőhöz magánosnő. — Cím a kiadóban.

Elcserélném
2 szobás lakásomat a belvárosban bárhol 3 szobával, lehet külsőszégen is. Cím a kiadóban.

Ajtó-Ablak
betonlépéső, tűzhely eladó. Tisztviselőtelep 1. sz. a. d. u. 3-5-ig.

Csapó-u. 67.
Bálint József asztalosnál butorok, konyhaberendezések raktáron.

Naszniát
butorok és antik szekrény eladók. Szent Anna-utca 5. emelet.

Eladó
az Alsóközsán egy nyilas szálló sok gyümölcsfákkal és egy nyilas pusztá föld ugyanott. Értekezni lehet özv. Böszörményi István-nél hatvan-utcai kisálló másnál. Trafik.

Forgács István
műorás
Bádogy-s-u.

Béiyegzőgyár és véőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

KUN JÓZSEF
kős- és műszerműves
Debrecen,
Széchenyi-u. 1. szám

Elcserélném
a vasúthoz közel levő egy szoba konyhás lakásomat ugyanolyanért a város bár mely részén, ahol sütő kemence van, lehet külsőszégen is. Cím a kiadóban.

Eladó
egy teljes hálószoba berendezés és egy vasgőy Homok-utca 3. szám sütőde.

Tanulólánny
felvesz lapunk kiadóhivatala fizetéssel. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban.

Wangor Antal
épület és butorasztalos
DEBRECEN, Csapó-utca 9. sz.
Elvállal minden e szakmába vágó munkák készítését és javítását.
Szép világos hálószoba butor eladó.

Tűzgyújtó papírt
lapunk előfizetői díjtalanul kaphatnak lapunk kiadóhivatalában Piacz 59. szám alatt.

Mézét, olajos magvakat,
olajat, kölest és mindennemű mezőgazdasági terményt legelőnyösebben vásárol minden mennyiségben
GOLDSTEIN NÁNDOR
termény, olaj és gyarmatárú nagykereskedő
Debrecen, Arany I. u. 2. Telefon 10-07.

HORNYATSEKISTVAN
üveg, porcellán háztartási cikkek kereskedése, ajánlja befűtőes üvegeit minden kiviteben. Kész ablakok. Képektervezés.
Debrecen, Csapó-u. 67. sz.

Alkalmi vétel!
Vagyonrendezés miatt sürgősen eladó konyhakertészetre kiválóan alkalmas kert rajta kis lakóházzal

Nemes-utca 7.
A Nemes-utca párhuzamosan megy az István-uttal és összeköti az Acél-utcát és a Margit-utcát. A föld területe 950 négyszögöl. Jelenleg felesbe van kiadva.

Ára 200 ezer K
Az adásvételi ügylet megköthető a „Hajduföld“ szerkesztőségében, Piac-utca 59. délután 6 és 7 óra között.

Hivjon meg
ha van aranya vagy ezüstje eladó a legtöbbet én fizetek érte
Kramer Simonffy
utca 17.

Elcserélném
emeletes bérházamat olyan földszintes házzal, melyben csupán egy elfoglalható 5 szobás modern lakás van. Ez esetben öt szobás modern lakásomat azonnal átadnám.
CÍM A HAJDUFÖLD KIADÓHIVATALÁBAN, PIAC-UTCA 59.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Részv.-T.
Készít minden a sokszorosító iparba tartozó munkát, nyomtatott könyveket folyóiratokat, rovatos íveket, falragaszokat, levélpapírokat, borítékokat, gyászlapokat, eljegyzési és esküvői értesítéseket, névjegyeket, bál meghívókat
Debrecen, Piacz-u. 59. sz.

Szirek András
elsőrendű uri- és egyenruha szabósága
Divatos angol szövegek állandó raktára.
Szent Anna-ut 1. Telefon 509.

Szt. Pál gyógyintézet
Debreczen, Egyházpalota
Tüdőbetegek, idegesek, bémultak, reumások, bőrbetegek és sok más krónikus betegségben szenvedő járó betegek részére fizikális gyógytényezővel felszerelt intézet. — Rendeles egész nap.

Dollárt, Leit
és mindenféle idegen pénzt a legdrágábban vesz
Kaczander bankiroda
Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54.

ÓLMOT
keres megvételre lapunk kiadóhivatala Piacz-u. 59.

Ismét kapható
Bécsi Kreolin
gyógykezeléshez kilogr. 140 kor.
Bécsi Kreolin
desinficiáláshoz kilogr. 120 kor.
Dr REX Chemiai Gyár és Gyógyár-
árnagykereskedés R.-T.
Debreczen, (Városház épület.)
Telefon 292.

Makulatur
5 kilogramos csomagoként kapható lapunk kiadóhivatalában. Kgr 34 K.

Vasabroncs
kisebb vagy nagyobb mennyiségben kapható
Piacz-u. 59.